

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ВАЗДУХА

Члан 1.

У Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09), у члану 37. став 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) квантификовану процену ефеката политика и мера из тачке 1) овог става у односу на емисије загађујућих материја из 1990. године која се узима као референтна”.

После става 3. додаје се став 4, који гласи:

„Информације које се стављају на увид јавности морају да буду јасне, разумљиве и лако доступне.”

Члан 2.

Члан 41. мења се и гласи:

„Члан 41.

Влада прописује:

1) граничне вредности емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање;

2) начин, поступак, учесталост и методологију мерења емисије загађујућих материја;

3) критеријуме за успостављање мерних места за мерење емисије;

4) поступак вредновања резултата мерења емисије и усклађеност са прописаним нормативима;

5) садржај извештаја о извршеним мерењима емисије и билансу емисије;

6) начин достављања података о емисијама за потребе информационог система и рокове достављања података.

Актом из става 1. овог члана могу се, за постојеће изворе загађивања ваздуха, прописати дозвољена прекорачења граничних вредности емисије одређених загађујућих материја и одредити рок у коме се те вредности морају смањити на ниво граничних вредности емисије.”

Члан 3.

Члан 42. мења се и гласи:

„Члан 42.

Влада прописује граничне вредности емисије загађујућих материја из постројења за сагоревање имајући у виду врсту, капацитет, старост, планирани радни век постројења и гориво које се у њему користи, као и методе, начин мерења емисије загађујућих материја, критеријуме за избор мерних места, начин провере тачности мерења (контролна мерења и калибрација), начин обраде резултата мерења, начин и рокове за достављање података и поступак одређивања укупне годишње емисије из постројења за сагоревање.”

Члан 4.

У члану 47. додаје се став 2, који гласи:

„Влада утврђује максималне националне емисије из става 1. овог члана, и то: максималне националне емисије у 1990. и 2010. години; процењене максималне националне емисије у 2020. години; проценат смањења максималних националних емисија у 2020. години у односу на референтну 1990. годину, као и методологију за израду инвентара емисија и пројекција и обавезу ажурирања инвентара емисија и пројекција на годишњем нивоу.”

Члан 5.

Назив члана и члан 51. мењају се и гласе:

„Поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и опремом и уређајима који их садрже

Члан 51.

Поступно смањивање потрошње супстанци које оштећују озонски омотач, поступање са тим супстанцама, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма супстанци које оштећују озонски омотач, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима који садрже те супстанце прописује Влада.

Прописом из става 1. овог члана утврђују се услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач.

Правна лица и предузетници који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач морају да имају запослене који поседују сертификат за обављање наведених делатности.

За обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач и делатности сакупљања, обнављања и обраде тих супстанци и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач, правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства.

Против акта из става 4. овог члана није дозвољена жалба већ се може покренути управни спор.”

Члан 6.

Члан 52. мења се и гласи:

„Члан 52.

Контролу емисија, листу и састав флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и њихов потенцијал глобалног загревања, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште, начин извештавања о флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште у складу са преузетим међународним обавезама, начин контроле употребе, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима, који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште прописује Влада.

Прописом из става 1. овог члана утврђују се услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на флуороване гасове са ефектом стаклене баште.

Правна лица и предузетници који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште морају да имају запослене који поседују сертификат за обављање наведених делатности.

За обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште и делатности сакупљања, обнављања и обраде тих гасова и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства.

Против акта из става 4. овог члана није дозвољена жалба већ се може покренути управни спор.”

Члан 7.

После члана 52. додају се назив члана и члан 52а, који гласе:

„Сертификација запослених у секторима који користе супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште

Члан 52а

Услове, минималне захтеве и поступак за добијање, одузимање и обнављање сертификата за запослене код правних лица и/или предузетника који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања и провере испуштања расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач или на флуороване гасове са ефектом стаклене баште,

делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи, система за заштиту од пожара и опреме која садржи раствараче и искључивања из употребе ове опреме и система, делатност сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из опреме за високонапонско прекидање и делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из климатизационих система одређених моторних возила прописује Влада.”

Члан 8.

У члану 53. став 1. тачка 8) брише се.

Члан 9.

Члан 71. мења се и гласи:

„Члан 71

Средства за финансирање заштите и унапређења квалитета ваздуха обезбеђују се у буџету Републике Србије и из обавезе оператера у складу са законом.

Средства за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха обезбеђују се и у буџету аутономне покрајине и буџету јединице локалне самоуправе, у складу са законом. ”

Члан 10.

Стратегија заштите ваздуха биће донета до 1. јануара 2015. године.

Национални програм за постепено смањивање годишњих максималних националних емисија загађујућих материја биће донет у року од годину дана од дана доношења прописа из члана 4. овог закона.

Подзаконски акти за спровођење овог закона из чл. 2, 3, 5, 6. и 7. биће донети до 31. децембра 2013. године, а подзаконски акт из члана 4. до 31. децембра 2015. године.

Члан 11.

Оператер који самостално врши мерења квалитета ваздуха и/или емисија, дужан је да захтев за добијање сагласности за обављање послова мерења квалитета ваздуха и/или емисија поднесе до 30. јуна 2013. године.

Члан 12.

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењиваће се одговарајући подзаконски акти донети на основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 83/92, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон, 53/95 и 135/04) и Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09).

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

У складу са Уставом, Република Србија уређује систем заштите животне средине Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09–др. закон, 72/09–др. закон и 43/11-УС) и посебним законима и подзаконским актима.

Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09) уређује се управљање квалитетом ваздуха и одређују мере, начин организовања и контрола спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха као природне вредности од општег интереса која ужива посебну заштиту.

Закон је конципиран тако да садржи тринаест поглавља: Основне одредбе, Контрола квалитета ваздуха, Захтеви квалитета ваздуха, Стратегија, планови и програми, Мере за побољшање квалитета ваздуха, Послови мерења емисија и нивоа загађујуће материје у амбијенталном ваздуху, Информисање и извештавање, Инфомациони систем, Финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха, Надзор, Надлежност за решавање о жалби, Казнене и Прелазне и завршне одредбе.

Решења предвиђена Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 93/12) упућују на ревизију накнада и такси, које су основни извор финансирања рада Фонда за заштиту животне средине. Решење о укидању статуса Фонда усвојено је доношењем Закона о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине. Закон о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине („Службени гласник РС”, број 93/12) донет је 25. септембра 2012. године и ступио је на снагу 29. септембра 2012. године. Економично и ефикасно вршење ових јавних овлашћења у контексту наведених реформи подразумева да се исти могу обављати и у другом организационом облику тј. у саставу Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине.

Реорганизација система накнада које чине приход буџета Републике Србије, кроз доношење посебног Закона о накнадама за коришћење јавних добара, захтева измену важећих закона којима је прописано плаћање посебних накнада у области заштите животне средине, на основу ревизије и процене функционисања успостављених система управљања у области заштите животне средине, као и финансирање преко Фонда за заштиту животне средине.

III ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Чланом 1. исправљена је грешка у години која се узима као референтна за процене максималних националних емисија. Предвиђено је да референтна година буде 1990. што је у складу са захтевима Гетеборшког протокола и Директиве 2001/81/ЕС о максималним националним емисијама. Протокол одређује 1990. годину као референтну за коју се утврђује ниво емисија за сумпордиоксид, азотне оксиде, амонијак и испарљива органска једињења и обавеза смањења емисија за период 1990-2010 за сваку загађујућу материју,

као и обавеза испуњавања прописаних максималних националних емисија и након 2010. године. У истом члану додат је став 4, којим је предвиђено да информације у вези са програмом које се стављају на увид јавности, морају бити јасне, разумљиве и лако доступне.

Чланом 2. измењено је овлашћење за доношење подзаконског акта којим се прописују граничне вредности емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања изузев постројења за сагоревање.

Чланом 3. прописано је доношење подзаконског акта о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање изузетих из члана 2. Изменама у чл. 2. и 3. створен је правни основ за доношење два подзаконска акта која ће уредити питања дозвољених емисија из стационарних извора загађивања и емисија из постројења за сагоревања.

Чланом 4. дат је мандат Влади да утврди максималне националне емисије за ацидификујуће и еутрофикујуће загађујуће материје и прекурсоре озона - сумпордиоксид (SO_2), азотне оксиде (NO_x), испарљива органска једињења и амонијак (NH_3), и то: максималне националне емисије у 1990. и 2010. години, процењене максималне националне емисије у 2020. години, проценат смањења максималних националних емисија у 2020. години у односу на референтну 1990. годину, као и методологију за израду инвентара емисија и пројекција и обавезу ажурирања инвентара емисија и пројекција на годишњем нивоу.

Чланом 5. измењен је назив члана и члан 51, на начин да је дат мандат Влади да донесе подзаконски акт којим се уређују поступно смањивање потрошње супстанци које оштећују озонски омотач, поступање са тим супстанцама, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма супстанци које оштећују озонски омотач, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима. У ставу 2. овог члана прописано је се подзаконским актом из става 1. утврђују и услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач. Ставом 3. утврђена је обавеза правних лица и предузетника који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач да морају да имају запослена лица која поседују сертификат за обављање наведених делатности. Ставом 4. прописано је да правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства за обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач и делатности сакупљања, обнављања, и обраде тих супстанци и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач. На дозволу из става 4. није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

Чланом 6. измењен је члан 52. Закона на начин да је дат мандат Влади да донесе подзаконски акт којим се уређују контрола емисија, листа и састав флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и њихов потенцијал глобалног загревања, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште, начин извештавања о флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште у складу са преузетим међународним обавезама, начин контроле употребе, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима, који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште. У ставу 2. овог члана прописано је да се подзаконским актом из става 1. утврђују услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на флуороване гасове са ефектом стаклене баште. Ставом 3. утврђена је обавеза правних лица и предузетника који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште да морају да имају запослена лица која поседују сертификат за обављање наведених делатности. Ставом 4. прописано је да правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства за обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште и делатности сакупљања, обнављања и обраде тих гасова и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште. На дозволу из става 4. овог члана није дозвољена жалба али се може покренути управни спор.

Чланом 7. додат је назив члана и нови члан 52а којим је дат мандат Влади да донесе подзаконски акт којим се утврђују услови, минимални захтеви и поступак за добијање, одузимање и обнављање сертификата за запослене код правних лица и/или предузетника који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања и провере испуштања расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач или на флуороване гасове са ефектом стаклене баште, делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи, система за заштиту од пожара и опреме која садржи раствараче и искључивања из употребе ове опреме и система, делатност сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из опреме за високонапонско прекидање и делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из климатизационих система одређених моторних возила.

Чланом 8. из члана 53. став 1. брише се тачка 8).

Чланом 9. прописано је измена члана 71. Закона која се односи на финансирање заштите и унапређења квалитета ваздуха. Средства за финансирање заштите и унапређења квалитета ваздуха обезбеђују се у буџету Републике Србије и из обавезе оператера у складу са законом. Средства за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха обезбеђују се и у буџету аутономне покрајине и буџету јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Чланом 10. прописује се да ће Стратегија заштите ваздуха бити донета до 1. јануара 2015. године из разлога што није донета у року који је прописан законом. Стратегија заштите ваздуха је стратешки документ који се у великој мери ослања на стратешке документе осталих сектора, нарочито енергетике и саобраћаја. Из разлога што ови стратешки документи садрже циљеве који не могу бити испуњени у предвиђеном року (усаглашавање емисија из великих ложишта са прописаним граничним вредностима до 2017. године), ови документи су у поступку ревизије. Продужењем рока за израду Стратегије заштите ваздуха постиже се да се она ослања на реалне циљеве у осталим секторима. Ставом 2. прописано је да ће Национални програм за постепено смањивање годишњих максималних националних емисија загађујућих материја бити донет у року од годину дана од дана доношења прописа из члана 4. овог закона. У ставу 3. прописано је да ће подзаконски акти за спровођење овог закона из чл. 2, 3, 5, 6. и 7. бити донети до 31. децембра 2013. године, а подзаконски акт из члана 4. до 31. децембра 2015. године.

Чланом 11. прописано је да оператер који самостално врши мерења квалитета ваздуха и/или емисија, дужан да захтев за добијање сагласности за обављање послова мерења квалитета ваздуха и/или емисија поднесе до 30. јуна 2013. године.

Чланом 12. прописано је да ће се до доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примењивати одговарајући подзаконски акти донети на основу Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 83/92, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон, 53/95 и 135/04) и Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09).

Чланом 13. прописано је ступање на снагу закона.

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Одређивање проблема које закон треба да реши

Престанак важења Закона о Фонду за заштиту животне средине захтева ревизију финансирања заштите и унапређења квалитета ваздуха која је прописана чланом 71. Закона о заштити ваздуха.

Чланом 71. Закона о заштити ваздуха прописано је да се средства за финансирање заштите и унапређења квалитета ваздуха обезбеђују у буџету Републике Србије и из прихода Фонда за заштиту животне средине у складу са законом којим се уређује заштита животне средине, из обавезе оператера у складу са законом и из других извора у складу са одредбама овог закона. Средства за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха обезбеђују се и у буџету аутономне покрајине и буџету јединице локалне самоуправе, као и из прихода Фонда за заштиту животне средине остварених на територији аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у складу са законом којим се уређује заштита животне средине.

Поред тога, у примени Закона о заштити ваздуха установљена је потреба да се прецизирају поједине његове одредбе. Проблеми које закон треба да реши могу се поделити у неколико целина.

1) Исправљање грешке у случају одређивања референтне године за процене максималних националних емисија у члану 1.

2) Прецизирање појединих одредби које представљају основ за доношење подзаконских аката на начин да се прецизније дефинише садржај подзаконског акта и то у чл. 2, 3, 5, 6 и 7.

3) Прецизирање начина на који се утврђују максималне националне емисије у Републици Србији у члану 4.

4) Престанак забране увоза и/или извоза, стављања у промет и коришћење резервоара за једнократну употребу у којима се складиште супстанце које оштећују озонски омотач и флуоровани гасови са ефектом стаклене баште, у члану 8.

Одлука да референтна година буде 1990. заснована је на чињеници да се ова година наводи у одредбама Директиве 2001/81/ЕС о максималним националним емисијама и Гетеборшког протокола са којима се Закон усклађује. Протокол одређује 1990. годину као референтну за коју се утврђује ниво емисија за сумпордиоксид, азотне оксиде, амонијак и испарљива органска једињења, обавезу смањења емисија за период 1990-2010, као и обавезу земље да се придржава утврђених максималних националних емисија за 2010. и након 2010. године. У циљу одређивања максималних националних емисија ацидификујућих и еутрофикујућих загађујућих материја и прекурсора приземног озона, утврђују се нивои емисија у 1990. години, применом прописане методологије.

Примена одредби Гетеборшког протокола се у ЕУ спроводи кроз примену Директиве о максималним националним емисијама. Директива прописује обавезу да се у подручјима у којима су критична оптерећења прекорачена, максималне националне емисије морају смањити за одређени проценат у односу на ниво у референтној 1990. години.

Изменом референтне године на 1990. пружиће се законска основа да се утврде максималне националне емисије а након тога донесе Национални програм за постепено смањивање годишњих максималних националних емисија загађујућих материја.

Циљ који се постиже

Предложена решења су израз усклађивања са решењима предвиђеним Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине.

Додатни разлог за доношење новог закона је и потреба усаглашавања са Законом о заштити животне средине и другим прописима којим се предвиђа наменско коришћење средстава буџета Републике.

Доношењем новог закона ствара се прецизнији правни основ за доношење подзаконских аката којима се уређује област емисија загађујућих материја у ваздух и поступања са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште. Такође се избегава доношење дугачких, садржајно захтевних и недовољно прегледних подзаконских аката нпр. издвајањем граничних вредности емисија за постројења за сагоревање у посебан подзаконски акт. Тиме се не уводе нове или другачије обавезе од оних које су већ прописане, само се организују на другачији, за кориснике прихватљивији начин. Тиме се такође стварају услови за бољу транспозицију европског законодавства кроз подзаконска акта која су изменама закона предвиђена.

Укидањем забране увоза и/или извоза, стављања у промет и коришћење резервоара за једнократну употребу у којима се складиште супстанце које оштећују озонски омотач и флуорирани гасови са ефектом стаклене баште, излази се у сусрет захтевима евидентираних правних лица и предузетника који се баве пословима увоза и/или извоза супстанци које оштећују озонски омотач, који су уз образложење тражили померање овог рока.

Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

Материја којом се уређује област заштите ваздуха не може се устројити без постојања законског акта којим се уређује систем заштите и унапређења квалитета ваздуха, тако да не постоје друге могућности за решавање наведених проблема.

Зашто је доношење закона најбоље решење проблема?

Усклађивање законских решења могуће је једино изменом важећих закона, тако да је то једино могуће решење за решење проблема.

На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Овај закон ће имати утицај на:

1) *оператере стационарних извора емисије загађујућих материја у ваздух* – лакше сналажење у прописима и прегледније представљање већ утврђених обавеза;

2) *правна лица и предузетнике који се баве пословима сервисирања производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач и флуорирани гасове са ефектом стаклене баште* – прецизирање начина сертификације и његовог усклађивања са европским начином сертификације кроз доношење посебног подзаконског акта прописаног у члану 7. омогућиће лицима која поседују сертификат да раде у страним компанијама у којима је овакав сертификат обавезан услов за рад;

3) *надлежне органе* – надлежности Владе, министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове заштите животне средине, које ће бити утврђене посебним законом којим се уређују накнаде за загађивање животне средине.

Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Именама закона нису уведене нове обавезе грађанима и привреди, а самим тим ни додатни трошкови.

Да ли позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове његове примене?

Примена овог закона не изазива нове трошкове грађанима, привреди, посебно малим и средњим предузећима.

Сертификација лица која се баве сервисирањем уређаја који садрже флуорирани гасове са ефектом стаклене баште већ је утврђена основним Законом о заштити ваздуха. Поступак сертификације подразумева успостављање система који се састоји из обуке, евалуације и сертификације. Поступак сертификације је механизам којим се смањује испуштање ових гасова у атмосферу што има значајан ефекат на заштиту атмосфере, као и економски ефекат за онога ко тај уређај поседује, али и за онога ко врши сервисирање. Наиме, у поступку сервисирања ових уређаја (нарочито малих сплит система) уобичајена је пракса да се сав расхладни флуид испусти у атмосферу и да се

систем након тога напуни свежим расхладним флуидом. Такође је могуће и економски више исплативо да се расхладни флуид на адекватан начин прикупи из система, једноставним поступком очисти и врати у систем, у ком случају је потребно додати само 10% свежег флуида у односу на претходно описани поступак. Поступак сертификације управо успоставља механизам за исправно поступање приликом сервисирања, као и за проверу да ли сервисер стварно тако и поступа.

У европским прописима који уређују питања поступања са супстанцама које оштећују озонски омотач прописана је обавеза да се, приликом сервисирања уређаја који садрже ове супстанце, са њима поступа на начин да се смањи њихова емисија у ваздух, док је земљама чланицама остављено да саме уреде начин којим ће се то постићи. Анализом модела у различитим европским земљама, као и у консултацијама са струковним удружењем у расхладном сектору, донета је одлука да се систем сертификације за поступање са ф-гасовима прошири, тако да обухвати и супстанце које оштећују озонски омотач.

Због тога је поступак сертификације, који је већ био прописан основним законом, извучен у посебан подзаконски акт, тако да обухвати и поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште.

Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Измене закона су другачије природе и немају утицаја на појаву нових субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију.

Закон о заштити ваздуха увео је забрану увоза и/или извоза, стављања у промет и коришћења резервоара за једнократну употребу у којима се складиште супстанце које оштећују озонски омотач и флуоровани гасови са ефектом стаклене баште (члан 53. став 1. тачка 8). Примена овог члана закона одложена је до краја 2012. године чланом 5. Уредбе о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци („Службени гласник РС”, број 22/10). Једно од регистрованих предузећа које се бави увозом, извозом и стављањем у промет супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште је средином године предочило Министарству да ће бити тешко да се рок за забрану употребе једнократних цилиндара испоштује из економских разлога или због вишка залиха које не могу продати до краја године. Због тога је Министарство тражило изјашњење свих регистрованих увозника о овом питању. Анализа одговора 12 регистрованих предузећа која се баве увозом и/или извозом и стављањем у промет супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, показала је да девет предузећа није спремно да испоштује рок наведен у Уредби. Од економских разлога наведени су следећи:

- Повратна амбалажа поскупљује фреон с обзиром да највећа количина увози из Кине, враћање цилиндара захтева пунионицу, време и новац;
- Резервоари за виšekратну употребу су непрактични за употребу и одржавање; вентили су несигурни и често се кваре, а тешко се набављају што успорава рад;
- Машине које су неопходне за пуњење повратних боца су скупе (око 20 000€), а пунионице у зависности од капацитетеа од 100.000-150.000€;

– Потребан је дужи временски рок како би се домаће тржиште припремило за овакву промену због великих финансијских улагања у изградњу пунионица, куповину повратних боца од стране купаца фреона, одржавања обуке сервисера о начину коришћења и манипулације фреона у повратним боцама,

– Може доћи до несташице фреона на тржишту јер предузећа нису у могућности да уложе велика финансијска средства у изградњу пунионица и куповину повратних боца.

Такође, анализом ситуације у окружењу утврђено је да у околним државама не постоји оваква забрана, као и да ће забрана коришћења неповратних боца у Хрватској ступити на снагу даном уласка у ЕУ.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Јавна расправа о Нацрту закона није спроведена по посебном програму јавне расправе Владе, због хитности поступка доношења измена закона. У току припреме имена закона постојале су различите формалне и неформалне консултације – са регистрованим увозницима супстанци које оштећују озонски омотач, са струковним удружењем за расхладну технику у Републици Србији, као и са оператерима на које се примењује Уредба о граничним вредностима емисије, а који су поднели образложене примедбе на овај пропис. Консултације су извршене и унутар Министарства – са Републичком инспекцијом за заштиту животне средине и са Одељењем за издавање интегрисаних дозвола.

Све консултоване заинтересоване стране сложиле су се да предложене измене не уводе нове или другачије обавезе од оних које су већ прописане, него их организује на другачији, за кориснике прихватљивији начин. Тиме се такође стварају услови за бољу транспозицију европског законодавства кроз подзаконска акта која су изменама закона предвиђена.

Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили разлози доношења закона?

Током примене Закона о заштити ваздуха донеће се подзаконски прописи потребни за његово спровођење.

Редн и број	Подзаконски акт	Припрема	Доноси	Рок
1.	Стратегија заштите ваздуха	МЕРЗ	Влада РС	1.1.2015.
2.	Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2013.
3.	Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2013.
4.	Уредба о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2013.
5.	Уредба о поступању са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих гасова	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2013.
6.	Уредба о сертификацији лица која обављају одређене делатности везане за контролисане супстанце и одређене флуороване гасове са ефектом стаклене баште	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2013.
7.	Уредба о утврђивању максималних националних емисија	МЕРЗ	Влада РС	31.12.2015.

8.	Национални програм за постепено смањивање годишњих максималних националних емисија загађујућих материја	МЕРЗ	Влада РС	Годину дана од доношења прописа по редним бројем 7.
----	---	------	----------	---

V СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона обезбеђена су средства у буџету Републике Србије. Остали субјекти заштите ваздуха (нпр. оператери) дужни су да финансирају заштиту и унапређење квалитета ваздуха у складу са Законом о заштити животне средине и основним Законом о заштити ваздуха.

VI РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊА ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТПКУ

Сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст) предлаже се доношење закона по хитном поступку, с обзиром да би недоношење закона по наведеном поступку могло да проузрокује штетне последице у погледу ефикасног вршења послова заштите ваздуха.

С обзиром на комплексност и повезаност материје доношењем закона по хитном поступку обезбеђују се законодавни, организационо-институционални и други услови за функционисање система заштите ваздуха у Републици Србији.